

Vestfold Fylkeskommune
Svend Foyns gate 9
3126 Tønsberg

Stokke, 17.02.2011

HØRINGSUTTALELSE – BÆREKRAFTIG AREALPOLITIKK VESTFOLD (RPBA), PLANPROGRAM FOR DELPLAN 4 OG DELPLAN 5

Jordvernforeningen i Vestfold viser til planprogram for Bærekraftig arealpolitikk Vestfold (RPBA), delplan 4 og delplan 5 som er ute på høring.

Generell kommentar

Klimautfordringene har generelt stort fokus. Dette gjenspeiles i de planprogrammene som er ute på høring. Riktig planlegging i forhold til klima er viktig og innebærer blant annet fortetting og å kanalisere både bosetting og arbeidsplasser til kollektivknutepunkter. I all hovedsak støtter Jordvernforeningen i Vestfold dette. Samtidig vil vi peke på at den teknologiske utviklingen er enorm. Dagens klimafientlig bilkjøring og tungtransport vil sannsynligvis være CO₂-nøytral i 2040. **Vi ber derfor om at transporteffektiviseringsprinsippene i RPBA ikke dras så langt at det går på bekostning av arealer for produksjon av mat i og rundt dagens tettsteder og byer.**

I Vestfold må potensialet for matproduksjon ivaretas og kunne utnyttes i et langsiktig perspektiv. På grunn av fylkets komparative fordeler for slik produksjon er dette viktig både for Vestfold og for Norge. At landets beste matjord finnes i og rundt byene og tettstedene i Vestfold, gjør at de som skal vedta RPBA har et stort forvalteransvar.

RPBA planlegger for de neste 30 år, noe som er et langt perspektiv for politikere som er vant til å rullere kommuneplaner hvert 4. år. **30 år er allikevel svært kort tid i et bærekraftig perspektiv.** I Norge har vi brukt tida etter siste istid på å bygge opp den matjorda vi har i dag. De marine avsetninger som gir ekstra god matjord mange steder i Vestfold, er fra prosesser som er enda mange ganger eldre. Det er derfor viktig for Jordvernforeningen i Vestfold å understreke at all matjord vi tillater å bygge ned i RPBA, er av stor verdi og ikke kan erstattes.

Planen legger opp til betydelig befolkningsvekst, på lik linje med prognoser for befolkningsveksten ellers i landet og i verden. Når vi vet at det allerede i dag er mange som sulter og at det jevnlig oppstår internasjonale matkriser, **bør vi av både etiske grunner og av hensyn til egen matsikkerhet opprettholde og helst øke selvforsyningsgraden.** FAO, FNs egen matvareorganisasjon, sier i sin

Rapport "Agriculture towards 2030/2050" at man i 2050 må ha doblet matproduksjonen for å brødfø verdens befolkning. Dette er prognoser som også må ligge til grunn i RPBA Vestfold og bety at vi vil måtte ha betydelig større arealer å produsere mat på i Vestfold også.

Når FN går ut og gir såpass alvorlige signaler for framtidens matvaresituasjon, bør **jordvern være et overordnet kriterium** med tanke på plassering av utbyggingsområder for næring og boligbygging.

"The nation that destroys its soil destroys itself" (Roosevelt 1937)

Delplan 4 Arealstrategier for næringsliv og arbeidsplasser

Når man legger FAOs framtidige matvaresituasjon til grunn, bør RPBA

- inneholde en kartlegging av behovet for matproduserende arealer i Vestfold
- inneholde en strategi for å ta vare på eksisterende matjord og en oversikt over dyrkbar jord for potensiell nydyrking.

Den kartleggingen av jordbruksarealer som FM gjør for delplan 5, bør også kunne brukes i denne delplanen.

RPBA er en gylden mulighet til å styre framtidige næringsområder til attraktive arealer hvor det er minst mulig konflikter mellom jordvern og andre hensyn. Borgeskogen er et godt eksempel på et stort næringsområde som ikke er i konflikt med jordvernhensyn. Sannsynligvis vil vi måtte se på nordvestsiden av raet etter slike områder.

Arealer for masseuttak bør legges inn som framtidige områder for annen næring når massene er brukt opp.

Presset på arealene i Vestfold er så stort at man i planen må vurdere hvor mye ny arealkrevende næring vi kan legge til rette for her. Det bør i størst mulig grad legges til rette for kompetansenæringer.

Framtidige utbyggingsområder for næring bør også plasseres slik at de i størst mulig grad samordnes med kollektivknutepunkter.

Det er mye å gå på når det gjelder arealutnyttelsen på mange næringsområder. Det bør være et krav at parkeringsarealer heretter bygges over eller under næringsbygg og/eller at det legges opp til felles parkeringshus. "Gulrota" for bedriftene er at de vil trenge å kjøpe mindre næringstomter og slipper vedlikehold, snøbrøyting osv av sine utearealer.

For øvrig vil vi peke på ordlyden i høringsutkastet side 11, nest siste kulepunkt "*fastsette langsiktige og forutsigbare grenser for landbruket*". Selv om vi etterspør en kartlegging av framtidig landbruksareal i planen, er det neppe matproduserende arealer det bør settes grenser for framover.

I planprogrammet listes det opp en del spesialområder for næring, og det inviteres til å foreslå nye. I nasjonal sammenheng vil de aller fleste jordbruksarealene i Vestfold framstå som spesialområder, for matproduksjon.

Delplan 5 Arealstrategier Byer og tettsteder

Tre hovedalternativer for langsiktig arealutvikling er nevnt: "Tradisjonell", "Konsentrert" og "Vern". Jordvernforeningen mener en kombinasjon av de to siste er det som må tilstrebes for byutvikling i Vestfold, med tyngdepunkt i eksisterende byer. Det er her den store befolkningsveksten vil komme. Landkommunene bør også tilstrebe mer konsentrert utbygging i og rundt sine kommunesentra. Man er avhengig av en kombinasjon av "Tradisjonell" og "Vern" for å opprettholde levende bygder og lokalsamfunn. Fylkesplanen må ta høyde for dette.

Under foreløpige mål på side 5 pekes det på matjord, grønnsstruktur og biologisk mangfold som grunnleggende ressurser. Det er bra! Reduksjon av klimagassutslipp har også fått et avsnitt. Vi ønsker ikke å bidra til en intern kamp hvor klima settes opp mot jordvern. Begge deler er viktig. Men et for sterkt fokus på fortetting i og rundt byene vil kunne medføre unødvendig mye nedbygging av matjord inntil disse. I den regionale planen på Jæren har man planlagt et helt nytt utbyggingsområde for å avlaste allerede pressede sentra. Lignende løsninger bør også drøftes i Vestfold, fortrinnsvis på nordvestsiden av raet, uten at det trenger å komme i konflikt med jordvern. Med en teknisk utvikling som nevnt tidligere, behøver dette ikke komme i konflikt med viktige klimahensyn. I tillegg må slike nye utbyggingsområder følges opp med godt utbygde kollektivtilbud.

Byer og tettsteder bør ha klare retningslinjer om at verdifulle sentrumsarealer må benyttes til nærings- og/eller boligformål og f.eks ikke til åpne plasser for parkering av biler i "en etasje". Planen bør dessuten gis en form som inviterer til nødvendig nytenking med hensyn til bolig- og bostedsutforming i byer og tettsteder i skjæringspunktet mellom klima, jordvern og bokvalitet. Det bør kunne gi interessante utfordringer for mange fagmiljøer.

Fylkesmannens landbruksavdeling har fått ansvar for å kartlegge matjordressursene i fase 1. Dette skal danne grunnlag for å peke ut "kjerneområder landbruk" og strekke noen langsiktige grenser for landbruk (igjen er vi uenige i ordlyden, jfr kommentar til delplan 4). Jordvernforeningen i Vestfold mener som før nevnt at all matjord vil måtte tas vare på for å møte den befolknings- og matvaresituasjonen FAO skisserer. Vi vil understreke at i Vestfold er også matjord utenfor "kjerneområde landbruk" skikket for matproduksjon, særlig sett i nasjonal sammenheng.

Erfaringer fra Jæren viser at det er nødvendig med klare rekkefølgebestemmelser for jordbruksareal som faller på "by- eller tettstedsiden" av de langsiktige grensene. Det bør være et tydelig krav at kommunene først fortetter i eksisterende boligområder før det tillates at jordbruksarealet bygges ned. Jordbruksarealer og grønne lunger er dessuten viktige elementer i alle byers grøntstruktur og for et godt bomiljø. Fortetting og bomiljø må sees i sammenheng for å få god bokvalitet.

Jordvernforeningen i Vestfold anser RPBA-prosessen som meget viktig og er svært tilfreds med å ha fått delta, på stormøter og på dialogmøtet forleden. Vi har merket oss den tydelige invitasjonen til medverkning og innspill. Vi har også fått god informasjon på eget arrangement. Vi ønsker fortsatt å være aktive og konstruktive deltakere i prosessen og å bidra til at **jordvern må være et av de**

overordnede kriteriene for RPBA. - Vi ønsker Vestfold fylkeskommune lykke til i det videre arbeidet!

Vennlig hilsen

Jordvernforeningen i Vestfold

Rolf Berg

leder

Mobil 90931168,

e-post: rs.berg@online.no

